

satte Forslag kan bevirke Løntrykkeri, maa man først undersøge, hvilke Faktorer det er, der bestemmer Lønnens Størrelse. Hvis man rettede det Spørgsmaal til en vel indrettet Socialdemokrat, tror jeg ganske sikkert, at man vilde faa det Svar, at det er de sammensluttede Arbejdsgivere og de organiserede Arbejdere, der bestemmer Lønnens Størrelse. Alligevel er det fuldkommen urigtigt. Det er en Kendsgerning, at vi i de gode Erhvervsaar, i de opadgaaende Tider, mange Gange har set en Arbejdsløn, der laa betydeligt over de tariffmæssige Lønninger. Det er ligeledes en Kendsgerning, at vi nu, da Befolkningens Kaar forringes, Gang paa Gang ser Arbejdslønninger, som ligger betydeligt under de tariffmæssige. Man havde endogsaa det Særsyn i Ringkøbing, hvor der blev indgivet Tilbud paa forskellige Arbejder, at der var Tilbud, der var saa lave, at selv de, der foretog Bortliciteringen, syntes, at de var meningsløst lave. Nu skal man vel i denne Forbindelse huske paa, at Jyderne er de bedste, men det er dog et Bevis paa, at det ikke er de ved Overenskomsterne fastsatte Lønsatser, der er absolut herskende; og det er naturligt, at det er saadan. Det gælder nemlig paa dette Omraade som paa alle, at vi er nødt til — mange synes, at det er ubehageligt — at gaa ind under Frikonkurrencen, og den Lov, som er Grundlag for Frikonkurrencen, ogsaa paa Arbejdsmarkedet, er, at det er Forholdet mellem Tilbud og Efterspørgsel, der bestemmer Prisen; man skal være klar over, at det er de to Faktorer, der ogsaa i Fremtiden vil blive de lønbestemmende. Naar man nu ved, at Socialdemokratiet af Grundopfattelse er imod Frikonkurrencen, fordi de hævder, at den netop er løntrykkende, tvinger Arbejdslønnen nedad, kunde man egentlig have tænkt sig, at de vilde sige, at saa er det bedre at faa Staten til at bestemme Lønnen, da Staten efter deres Opfattelse kan alt; men dette vilde efter min Opfattelse være fuldstændig forkert. Man har nemlig ingen Sikkerhed for, at Staten, hvis den skulde fastsætte Lønnen, traf det rigtige Forhold mellem Arbejdsgivere og Arbejdere. Man vilde ganske sikkert paa begge Sider Gang paa Gang faa Grund til at rette Kritik imod og nære Mistillid til Staten, hvis den skulde løse den Opgave. Men vil man ikke gaa den Vej, maa man gaa ind under Frikonkurrencens Vilkaar, og dær er det saadan, at det er de to Faktorer Tilbud og Efterspørgsel, der bestemmer Prisen. Men saa kan de i Regeringens Lovforslag indeholdte Bestemmelser aldrig blive en Faktor, der

paa noget som helst Omraade kan virke bestemmende for Fastsættelse af Lønnen.

Der er ogsaa i den Forbindelse sagt, at de foreslaaede Nødhjælpsarbejder ingenting betyder; det er alt for smaat, alt for lidt. Dertil vil jeg sige, at det er egentlig mærkeligt at høre en saadan Udtalelse, skønt jeg udmærket godt forstaar den. Forholdet er nemlig det, at hvis Lovforslaget strander, fordi vi ikke kan enes derom, og Resultatet saa bliver, at der ikke bliver paabegyndt noget Nødhjælpsarbejde, saa ønsker man fra Oppositionens Side at kunne sige til Befolkningen: Ja, men det betød heller ingenting, det var saa lidt. Dertil vil jeg sige, at det i Virkeligheden ingenting vilde nytte, om Regeringen havde fremsat Forslag, der bød 120 Mill. Kr. til ekstraordinære Arbejder i Stedet for 60 Mill. Kr., hvis man ikke kan enes om Formen og Maaden, hvorpaa saadant Arbejde skal udføres. Det, som bliver det afgørende, er netop, om vi nu kan enes om Formen derfor og kan faa begyndt, og kan vi det, vil det ganske sikkert ikke komme til at skorte paa Villighed fra Regeringens Side til indenfor Mulighedens Grænser at skaffe de nødvendige Midler til at gaa videre.

Der er ogsaa i den Forbindelse Gang paa Gang fremsat Paastande om, at Regeringen ingenting har gjort i den Tid, den har været ved Roret; jeg skal derfor paavise nogle enkelte Kendsgerninger, som viser det modsatte. Under de arbejdsløses Demonstration i 1918 sagde de arbejdsløse: Skaf os Arbejde i Stedet for Understøttelse! Venstre stod den Gang som Opposition, og vi gentog Gang paa Gang det samme her i denne Sal, at det er bedre at give Arbejde end Understøttelse. Efter at vi nu har overtaget Regeringsmagten, viser Kendsgerningerne, at vi som Regeringsparti har praktiseret den Opfattelse, vi fremsatte som Oppositionsparti. Det er en Kendsgerning, at i det første Aar, Venstre har haft Regeringen, har vi brugt over 14 Mill. Kr. mere til ekstraordinære Arbejder, end der blev brugt i det sidste Aar, de Radikale sad inde med Regeringsmagten. Naar dette altsaa er Venstres Stilling, har det efter min Opfattelse i denne Forbindelse ogsaa Interesse at se, hvordan de Radikales Stilling er. Den Gang de stod som Regeringsparti og Gang paa Gang stod overfor Kravet om Arbejde, gjorde de praktisk talt ingenting; i de 1½ Aar, de har været Oppositionsparti, har de Gang paa Gang drevet en stærk Agitation paa Kravet om Arbejde, men nu, da vi staar overfor den praktiske Løsning af Spørgsmaalet, netop overfor det tredie Stadium,